

Directiva Omnibus - reguli noi extinse pentru comercianți, dar și sancțiuni mai dure

de Cristina BOJICĂ, Avocat Asociat, Cabinet de Avocat GRUIA DUFAUT

Bucuresti, 31.03.2022,

Directiva Omnibus privind o mai bună asigurare a respectării normelor UE în materie de protecția consumatorilor și modernizarea acestor norme (Directiva UE 2019/2161), care este în curs de transpunere în legislația românească contribuie la o redefinire importantă a raporturilor contractuale comerciant / profesionist – consumator, cu un accent deosebit în sfera comerțului online.

Directiva a intrat în vigoare la 7 ianuarie 2020, iar statele membre au avut obligația de a transpune dispozițiile acesteia în legislațiile naționale până la data de 28 noiembrie 2021. Conform procedurii, normele locale ar urma să fie aplicate începând cu 28 mai 2022.

La nivel național, transpunerea acestei directive (un proiect de OUG există publicat de Ministerul Economiei) va determina modificarea și completarea mai multor acte normative :

- Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori ;
- HG nr. 947/2000 privind modalitatea de indicare a prețurilor produselor oferite consumatorilor spre vânzare ;
- Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale profesioniștilor în relație cu consumatorii ;
- OUG nr. 34/2014 privind drepturile consumatorilor în cadrul contractelor încheiate cu profesioniștii.

PRINCIPALELE MODIFICĂRI ADUSE DE DIRECTIVA OMNIBUS

1. Pornind de la textul Directivei, actul normativ ce urmează să fie adoptat la nivel național va proceda la **clarificarea mai multor termeni**, cum ar fi de exemplu termenii de : „serviciu digital”, „conținut digital”, „piața online”, în sensul unei încadrări mai largi a respectivelor domenii, în acord cu complexitatea evoluțiilor tehnologice.
2. **Suplimentarea și extinderea obligațiilor de informare în sarcina profesionistului** (la care ne vom referi în continuare cu termenul de „comerciant”), **în relația cu consumatorul**. Cele mai multe dintre noile obligații care apar vizează cu prioritate piețele online.

Astfel, sunt introduse obligații de informare cu privire la :

- principalii parametri de stabilire a ierarhiei ofertelor ce sunt prezentate consumatorilor în cazul unor eventuale căutări online efectuate de aceștia (cu excepția furnizorilor de motoare de căutare online). În afara prezentării acestor parametri, în sarcina comercianților cade și obligația de a oferi informații, inclusiv cu privire la importanța acestor parametri și a modului în care influențează căutarea efectuată de consumator. Astfel de cerințe de transparență existau și în Regulamentul UE 2019/1150, dar ele se limitau la raportul intermediari online - comercianți, fără să vizeze în vreun fel nevoia informării consumatorului cu privire la acești parametri.
  - publicitatea platită sau plățile specifice directe sau indirecte, pentru asigurarea încadrării pe o poziție mai bună în ierarhia căutărilor, atunci când un comerciant furnizează unui consumator informații sub forma de rezultate ale căutării online.
  - calitatea de comerciant sau nu a unui terț care oferă spre vânzare servicii / produse / conținut digital pe o piață online.
  - (tot pe piața online) informarea privind partajarea obligațiilor contractuale între terțul care oferă bunuri / servicii / conținut digital și furnizorul de piață online.
  - informarea pentru situația în care prețul ofertelor ce este prezentat consumatorului este personalizat, pe baza unui demers decizional automat, adică în funcție de profilul cumpărătorului, de puterea sa de cumpărare.
  - informarea cu privire la recenziile și recomandările făcute de alți consumatori, în sensul garantării autenticității acestora și a publicării integralității lor, fie ele pozitive sau negative.
  - obligația de informare cu privire la diferențierea produselor, ca urmare a unor factori obiectivi și legitimi. De reamintit că practica comercializării în statele membre a unor bunuri ca fiind identice, deși în realitate au o compoziție sau caracteristici diferite (**dublu standard**) este considerată o practică incorectă, nepermisă, cu excepția cazului în care diferențierea are la bază o serie de factori legitimi și obiectivi (expresie a dreptului comerciantului de a adapta bunurile de aceeași marcă pentru diferite piețe geografice în funcție de factori legitimi și obiectivi).
3. Un alt aspect important este acela al **extinderii drepturilor consumatorilor** și la contractele în temeiul cărora comerciantul prestează un serviciu digital consumatorului, iar acesta din urmă furnizează în schimb date cu caracter personal. În acest caz, directiva consideră, în anumite situații, acest schimb
-

(date personale contra servicii / produse digitale) ca fiind o plată, ce conferă astfel consumatorului drepturi suplimentare specifice.

4. **Sanctiuni înăsprite, substanțial modificate, și criterii diversificate** ce vor fi luate în seamă la stabilirea și aplicarea contravențiilor, în funcție de natura, gravitatea, amploarea și durata încălcării.

Directiva prevede sancțiuni de până la 4% din cifra de afaceri anuală a comerciantului realizată în statul membru / statele membre în anul anterior în care a avut loc încălcarea regulilor în materie de protecția consumatorului. În cazul în care informațiile privind cifra de afaceri a comerciantului nu sunt disponibile, atunci comerciantul poate fi sancționat cu amendă de până la 2 milioane de Euro.

Această sancțiune de până la 4% din cifra de afaceri NU se aplică automat pentru toate contravențiile constatate de organele de control, ci pentru *încălcările pe scară largă și încălcările pe scară largă cu o dimensiune specifică Uniunii în sensul Regulamentului (UE) 2017/2394*. Aceste noțiuni sunt definite în mod expres în textul de lege, implicând contravenții pe teritoriul mai multor state europene, ce afectează colectiv consumatorii din aceste state membre.

Directiva prevede însă posibilitatea pentru statele membre de a extinde această amendă de până la 4 % din cifra de afaceri și la alt tip de contravenții, iar în proiectul de Ordonanță de Urgență prezentată pe site-ul Ministerului Economiei această sancțiune este extinsă, ca o posibilitate, nu și ca o obligație, și în cazul altor tipuri de contravenții decât cele menționate de Directiva Omnibus, însă pentru încălcări cu efect grav, repetat și care prezintă anumite caracteristici care să justifice o sancționare drastică.

În ceea ce privește criteriile care vor fi luate în calcul la stabilirea sancțiunilor, acestea pot fi :

- Natura, gravitatea, durata și intensitatea încălcării ;
- Istoricul comportamentului comerciantului ;
- Factorii atenuanți sau agravanți ;
- Beneficiile financiare dobândite sau pierderile evitate de comerciant prin practica ilegală.

În fine, un aspect de care trebuie ținut cont este acela că în cazul consumatorilor care au suferit de pe urma unor practici incorecte profesioniștii pot fi obligați la o serie de măsuri de remediere, precum : acordarea de despăgubiri pentru prejudiciul suferit, repararea, înlocuirea produsului / produselor, reducerea prețurilor, restituirea contravalorii primite.

Rămânem în așteptarea legislației naționale pentru a vedea modul concret în care prevederile acestei directive vor fi aplicate în România. □